

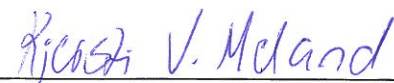
Bolig og bostedsevaluering av Utsira - utflyttede øyboere

En undersøkelse av utflyttede øyboeres ønsker og behov relatert til bolig, arbeid, steds- og miljømessige forhold ved bosetting på Utsira

POLYTEC

Project number: 11214	Rev. no.: 1	Number of pages: 27
Client: Haugaland Vekst	Authors: Kjersti Vikse Meland	
Client reference: Annette Sæther		

Principal Investigator
KJERSTI VIKSE MELAND

Quality Assurance Responsible
EIRIK ASKEVOLD

Chief Executive Polytec
GUNNAR W BIRKELAND

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag.....	4
2	Bakgrunn.....	8
3	Teori.....	8
3.1	Demografiske variabler	8
3.2	Strukturelle forhold – bolig, jobb og offentlige tjenester	9
3.3	Steds- og miljø forhold	10
3.4	Overordnet modell	11
4	Metode og analyse	12
5	Resultater.....	12
5.1	Demografiske kriterier.....	12
5.2	Intensjoner om tilbakeflytting.....	14
5.3	Ønsker og behov relatert til bolig.....	14
5.3.1	Kjøp av bolig høyere prioritet enn kjøp av tomt, arv og leie.....	15
5.3.2	Boliger ved sjøen eller i områder med utsikt mest etterspurt	15
5.3.3	Størst etterspørsel etter NYE boliger	15
5.3.4	Større etterspørsel etter eneboliger enn leilighet og rekkehus	16
5.3.5	Størst etterspørsel etter boliger med 3 eller flere soverom	16
5.3.6	Boliger i prisklassen NOK 600 000-1 000 000 og NOK 2 000 000-2 900 000 mest etterspurt.....	17
5.3.7	For få NYE boliger for salg/leie	17
5.4	Ønsker og behov relatert til arbeid	18
5.4.1	Arbeidsplassens lokalisering.....	18
5.4.2	"Undervisning, helse og sosial", "oljeutvinning" og "offentlig administrasjon" mest etterspurte næringer	19
5.4.3	Ønske om næringsetablering	20
5.4.4	Viktigheten av lokalt tilbud relatert til næringsetablering	20
5.5	Det lokale offentlige tjenestetilbudet	20
5.6	Steds- og miljøforhold	21
5.7	Vurdering av anløpssted.....	23
5.8	Hva er attraktivt ved Utsira som bo- og arbeidssted?.....	24
6	Konklusjon og diskusjon – hva kan undersøkelsen brukes til?.....	25
6.1	Tiltak for næringsutvikling på øya – Utsira i liten grad del av et regionalt arbeidsmarked	25
6.2	Etablering av en strategisk boligutvikling.....	25
6.3	Tiltak for å synliggjøre Utsiras kvaliteter	26
7	Referanser.....	27

1 Sammendrag

Polytec har på oppdrag fra Haugaland Vekst gjennomført en undersøkelse vedrørende utflyttede øyboere (og de som på annen måte har røtter til Utsira) sine behov og ønsker relatert til bolig og bosetting på Utsira. Undersøkelsen er et delprosjekt i prosjektet "Bolyst 2010 – Betydningsfull bolig for fremtidens øysamfunn". Tidligere undersøkelser vedrørende tilflytting til øya har dokumentert at det er vanskelig å skaffe seg bolig, da boligene ofte blir værende i familiene som ferieboliger.

Hovedmålsettingen med prosjektet er å få økt kunnskap om de utflyttede øyboernes behov og ønsker relatert til bolig (type, standard, størrelse, beliggenhet osv), arbeid og ulike steds- og miljømessige faktorer ved en eventuell tilbakeflytting til Utsira. I tillegg har vi undersøkt denne målgruppens nåværende oppfatning av Utsira som potensielt bosted. Oppsummert skal rapporten svare på følgende spørsmål:

* Hvilke krav og ønsker har utflyttede øyboere relatert til bolig, arbeid og steds- og miljøfaktorer ved en eventuell permanent bosetting på øya? * Hvilke faktorer knyttet til bolig, arbeid og bosetting fremstår som attraktive ved Utsira i dag? * Hvordan kan øysamfunnet blir bedre på å tiltrekke seg innbyggere?

Teori

Prosjektet har valgt å ta utgangspunkt i Sørli (2009) sin modell for bo- og flyttemotiver. Bo- og flyttemotivene deles inn i seks motivsett med arbeid, bolig, sted/miljø og familie som kjernegruppene i hierarkiet. Tidligere undersøkelser har vist at disse fire motivene til sammen utgjør over 90 % av alle motivsammensetningene (Sørli 2009). De to gjenstående motivene er helse og utdanning som til sammen utgjorde 7 % av motivmassen. De to sistnevnte motivene ble ikke inkludert i denne undersøkelsen, da de anses som mindre relevante for undersøkelser av bolyst for øysamfunn.

Metode

For å få økt kunnskap om de utflyttede øyboernes behov og ønsker relatert til bolig og bosetting ved en eventuell tilbakeflytting til Utsira, ble det gjennomført en kvantitativ undersøkelse i form av en elektronisk survey. Ved hjelp av kvantitative undersøkelser innhentes data som kan tallfestes og kartlegges. På denne måten man si noe generelt om utvalget, som i dette tilfelle er utflyttede øyboere. Spørreskjemaet inneholdt hovedsakelig spørsmål med fastsatte svaralternativer. Det ble i tillegg inkludert noen åpne spørsmål med muligheter for utdyping av svarene.

Oppdragsgiver har vært ansvarlig for innhenting av e-mail adresser fra utflyttede øyboere og de som på andre måter har røtter til øya. Denne type utvalg karakteriseres som et selektivt utvalg, da antall respondenter ikke representerer et statistisk utvalg, men et mindre utvalg valgt ut av oppdragsgiver. Spørreundersøkelsen ble totalt sendt ut til 119 respondenter. Vi fikk tilbakemelding fra 1 respondent om at vedkommende ikke hadde bodd på Utsira og derfor ikke ønsket å svare. Totalt mottok vi 49 utfylte spørreskjemaer som tilsvarer en svarprosent på 41 %.

Resultatene fra undersøkelsen

Først presenteres resultatene i form av demografiske variabler. Deretter presenteres resultater for de strukturelle variablene - bolig, jobb og barnehage/skoletilbud osv. Med strukturelle faktorer menes forhold relatert til bosetting som er viktig for å skape en smidig og effektiv hverdag. Videre presenteres respondentenes ønsker relatert til ulike steds- og miljømessige forhold (dvs. kommunikasjons og pendlingsmuligheter, tilgang til dagligdagse varer og tjenester, fysiske og sosiale forhold ved nærmiljøet, og den følelsesmessige tilhørigheten til stedet) på øya.

Til slutt presenteres de utflyttede øyboernes oppfatning av hvilke forhold som anses som attraktive ved Utsira som bosted, slik øya fremstår i dag.

Demografisk fordeling – alder

- 43 % av respondentene var i alderen 29-44 år. Denne aldersgruppen representerer den ene store "flyttetendens livsfasen" i Norge, dvs. personer fra slutten av 20 årene til begynnelsen av 40 årene som flytter i forbindelse med familieetablering
- 13 % av respondentene representerer den andre store flyttetendens livsfasen, dvs personer i aldersgruppen 21-28 år som flytter for å ta utdanning, søke jobb eller på annen måte oppleve noe nytt. Denne aldersgruppen anses som mindre relevant med tanke på tilbakeflytting til Utsira
- 19 % av respondentene var i aldersgruppen 45- 52 år, mens 13 % var i aldersgruppen 53-60 år
- De eldste aldersgruppene 61-68 år var representert med 10 % av respondentene og den yngste aldersgruppen 13-20 år med 2 %

Demografisk fordeling – barnas alder

- 35 % av respondentene hadde ikke barn
- 31 % av respondentene hadde barn i alderen 0-5 år
- 27 % hadde barn i alderen 6-12 år, 15 % i alderen 13-16 år
- 19% hadde barn i alderen 17-19 år

Ønsker og intensjoner om permanent bosetting eller feirebolig

- Kun 6 % hadde et sterkt eller veldig sterkt ønske om å flytte tilbake til Utsira
- 26 % var nøytrale, dvs. hadde verken svake eller sterke ønsker relatert til en eventuell tilbakeflytting
- 92 % oppga at det var svært usannsynlig eller lite sannsynlig å flytte tilbake til Utsira de neste 1-3 årene
- 53 % ønsket å ha feriebolig på øya

Ønsker og behov relatert til bolig

Relatert til bolig målte vi hvilken tilegnelsesmåte (kjøp, leie, arv og bygge selv), boligtype (leilighet, rekkehus, enebolig), beliggenhet, standard (ny, gammel, livsløpsstandard), størrelse (antall rom) og prisnivå som de utflyttede øyboerne i størst grad foretrakk.

- Flere ønsket å kjøpe bolig fremfor kjøp av tomt, arv av bolig eller leie
- Størst etterspørsel etter NYE boliger - enten for leie eller eie
- Boliger i nærheten av sjø eller i områder med utsikt mest etterspurt
- Større etterspørsel etter eneboliger enn leilighet og rekkehus
- Størst etterspørsel etter store boliger, dvs. boliger med 3 eller flere soverom
- Boliger i lave prisklasser NOK 600 000-1 000 000 eller relativt høye prisklasser NOK 2 000 000-2 900 000 mest etterspurt

Fra vurderingen av dagens boligtilbud på Utsira, viste det seg at de utflyttede øyboerne var minst fornøyd med tilgjengeligheten av NYE boliger, enten for salg eller leie. De syntes videre at det var et dårlig tilbud av ledige boliger generelt sett på Utsira. De oppfattet i mindre grad at lokaliseringen eller at boligene var for små eller for kostbare, som et problem.

Ønsker og behov relatert til arbeid

Relatert til arbeid målte vi viktigheten av tilrettelegging for stedsuavhengige arbeidsplasser, arbeidsstedets lokalisering, pendlingstid, standarden på offentlige transportmidler, hvilken type næring de ønsket å arbeide innenfor og i hvilken grad de ønsket å starte egen bedrift.

- God tilrettelegging for stedsuavhengige arbeidsplasser og tilbud om relevant jobb på øya til en eller begge ektefellene var viktigst med tanke på tilbakeflytting
- Størst ønske om arbeid innenfor "undervisning, helse og sosial", "oljeutvinning og bergverksdrift" og "offentlig administrasjon"
- 13 % ønsker å etablere egen bedrift ved tilflytting til Utsira

Steds og miljø motiv

Sted og miljø faktorene reflekterer livsstilsfaktorer knyttet til det gode, trygge livet og selvrealisering gjennom natur og kultur (Vasstrøm og Karlsen 2011). Det reflekterer også faktorer som relateres til tilknytning til stedet, dvs. drømmen om å flytte tilbake til familiære relasjoner og et gammelt sosialt nettverk. Prosjektet valgte å operasjonalisere steds- og miljøfaktorer i fem delsett av spørsmål; avstand og kommunikasjonsmuligheter, tilgang på dagligdagse varer/tjenester, forhold ved nærmiljøet (fysiske og sosiale) og stedstilhørighet eller – identitet ved en tilbakeflytting til Utsira.

Avstand og kommunikasjonsmuligheter:

- Nye, sikre ferjer og gode kommunikasjonsmuligheter til nærmeste by i helger/ettermiddag er viktigere enn kort pendlingstid mellom hjem og arbeid

Tilgang på dagligdagse varer og tjenester

- God tilgang på dagligdagse varer/tjenester (mat, husholdningsartikler osv) og lokal idrettshall er viktigere enn et lokalt kulturtilbud (kino, teater, kafé)

Fysiske omgivelser

- Nærheten til havet, tilgang til områder for friluftsliv og rekreasjon, og gode lys, luft og utsiktsforhold er viktigere enn ivaretagelse av historisk landskap/kulturminner og en spredt bebyggelse

Sosialt miljø

- Lite trafikk og kriminalitet, god kontakt med naboer og venner er viktigere enn lite innblanding (sosial kontroll) og inkludering av innvandrere

Følelsesmessig tilhørighet

- Tilhørighet til stedets natur og gode opplevelser og erfaringer fra øya er viktigere enn eiendom i slekten og følelsesmessig tilknytning til landsdelen
- Familiemotivet synes å være av mindre betydning for de utflyttede øyboernes tilbakeflytting til Utsira

Til slutt oppsummeres kort hvordan de fraflyttede øyboerne oppfatter ulike forhold knyttet til bolig og bosetting på Utsira i dag.

Faktorer som oppfattes som svært attraktive og attraktive for en eventuell permanent bosetting på Utsira

- Gode lys, luft og utsiktsforhold og god tilgang til grøntområder
- Et godt lokalt eldreomsorgstilbud
- Positive erfaringer og opplevelser fra øya

Faktorer som oppfattes som mindre attraktive for en eventuell permanent bosetting på Utsira

- Jobbtilbudet på øya - både omfang av ledige stillinger og stillingenes attraktivitet
- Boligtilbudet – både det totale tilbudet og boligenes attraktivitet
- Transport-/pendlingsmuligheter til nærmeste by

2 Bakgrunn

Prosjektet er et delprosjekt i prosjektet "Bolyt 2010 – Betydningsfull bolig for fremtidens øysamfunn", hvor det skal gjennomføres en brukerundersøkelse på Utsira og Røvær med fokus på bolig. Erfaringen fra arbeidet med Småstedsamfunnsprosjektet i perioden 2007-2009 var at det er mulig å tiltrekke seg folk for å bo på øyene, men at det var usannsynlig vanskelig å finne bolig. Resultatene viste at det eksisterer en manglende boligutvikling, noe som bremser alle prosesser i den lokale stedsutviklingen. Når de eldre dør, blir de fleste boligene værende i familien som feriebolig, noe som bidrar til en vedvarende boligmangel i eksisterende boligmasse. Denne delundersøkelsen skal undersøke utflyttede øyboeres ønsker og krav relatert til bolig, jobb og steds- og miljø forhold ved en permanent bosetting på øyene.

3 Teori

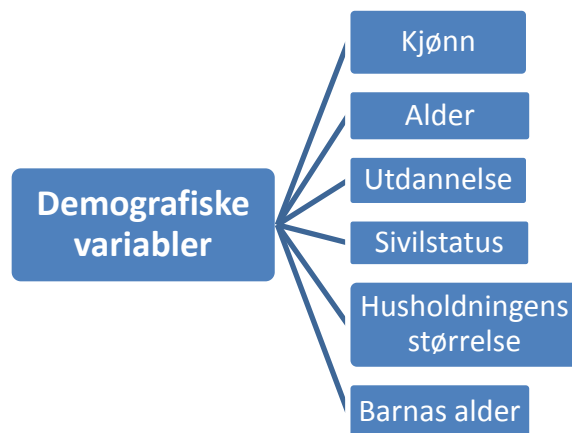
Tidligere undersøkelser har vist at det eksisterer to store "livsfase" flyttetendenser i Norge. Den ene flyttetendensen er at folk i ungdomsårene flytter for å ta utdanning, søke jobb eller på annen måte søke noe nytt. Den andre store flyttetendensen er at folk flytter igjen fra de er i slutten av 20 årene til begynnelsen av 40 årene i forbindelse med familieetablering (Vasstrøm og Karlsen 2011).

Et tredje flyttemotiv blir karakterisert som knyttet til "stedet", dvs. at folk flytter pga tilknytning til et sted eller fordi stedet oppleves som attraktivt. Stedsattraktivitet har fått mye oppmerksomhet de senere årene, på grunn av at arbeidsplassen er blitt mindre stedbunden og på grunn av opplevelser knyttet til stedets attraktivitet (Vasstrøm og Karlsen 2011). Det er viktig å understreke at stedsattraktivitet kan være mange forskjellige ting og at personer i ulike livsfaser ofte har ulike perspektiver på hva som er attraktivt.

Prosjektet har valgt å bruke Sørli (2009) sin modell for bo- og flyttemotiver som utgangspunkt for undersøkelsen. Bo- og flyttemotivene deles inn i seks motivsett, med arbeid, bolig, sted/miljø og familie som kjernegruppene i hierarkiet. Tidligere undersøkelser har vist at disse fire motivene til sammen utgjør over 90 % av alle motivsammensetningene (Sørli 2009). I tillegg har man helse og utdanning som til sammen utgjør 7 % av motivmassen. De to sistnevnte ble ikke inkludert i denne undersøkelsen, da de anses som lite relevant for permanent bosetting på øysamfunn. Nedenfor presenteres kort de ulike variablene som er inkludert i undersøkelsen.

3.1 Demografiske variabler

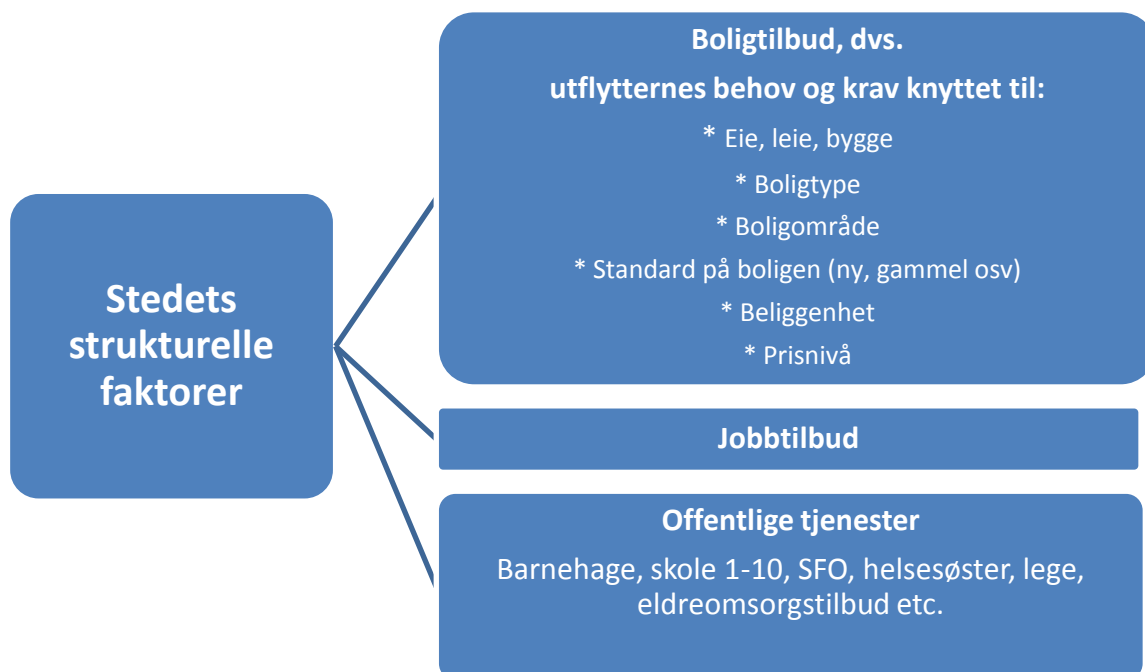
Personer i ulik alder eller livsfaser, med ulik utdanningsbakgrunn, familiestørrelse osv., har ulike behov knyttet til bolig og ulikt syn på hva som gjør et sted attraktivt for bosetting. For å kunne tilpasse boliger, næringsutvikling og steds- og miljø forhold til de ulike gruppernes behov, ble demografiske karakteristikk kartlagt. Prosjektet valgte å se på følgende demografiske variabler, jf Figur 1:

Figur 1 Undersøkelsens demografiske variabler

3.2 Strukturelle forhold – bolig, jobb og offentlige tjenester

Erfaringen fra ulike flyttemotivundersøkelser (Vasstrøm og Karlsen 2011) har tydelig vist at ingen har mulighet for eller vil flytte uten at de strukturelle faktorene er på plass. Med strukturelle faktorer menes bolig, jobb, barnehage osv, dvs. de faktorene som er viktige for å skape en hverdag. Det er først når disse faktorene er på plass, at sted og miljømessige forhold får en ekstra verdi. Relatert til strukturelle forhold som er av betydning for bosetting, har prosjektet valgt å måle de utflyttede øyboernes ønsker og krav relatert til bolig, jobbtilbud og tilbudet av offentlige tjenester på øya, jf Figur 2.

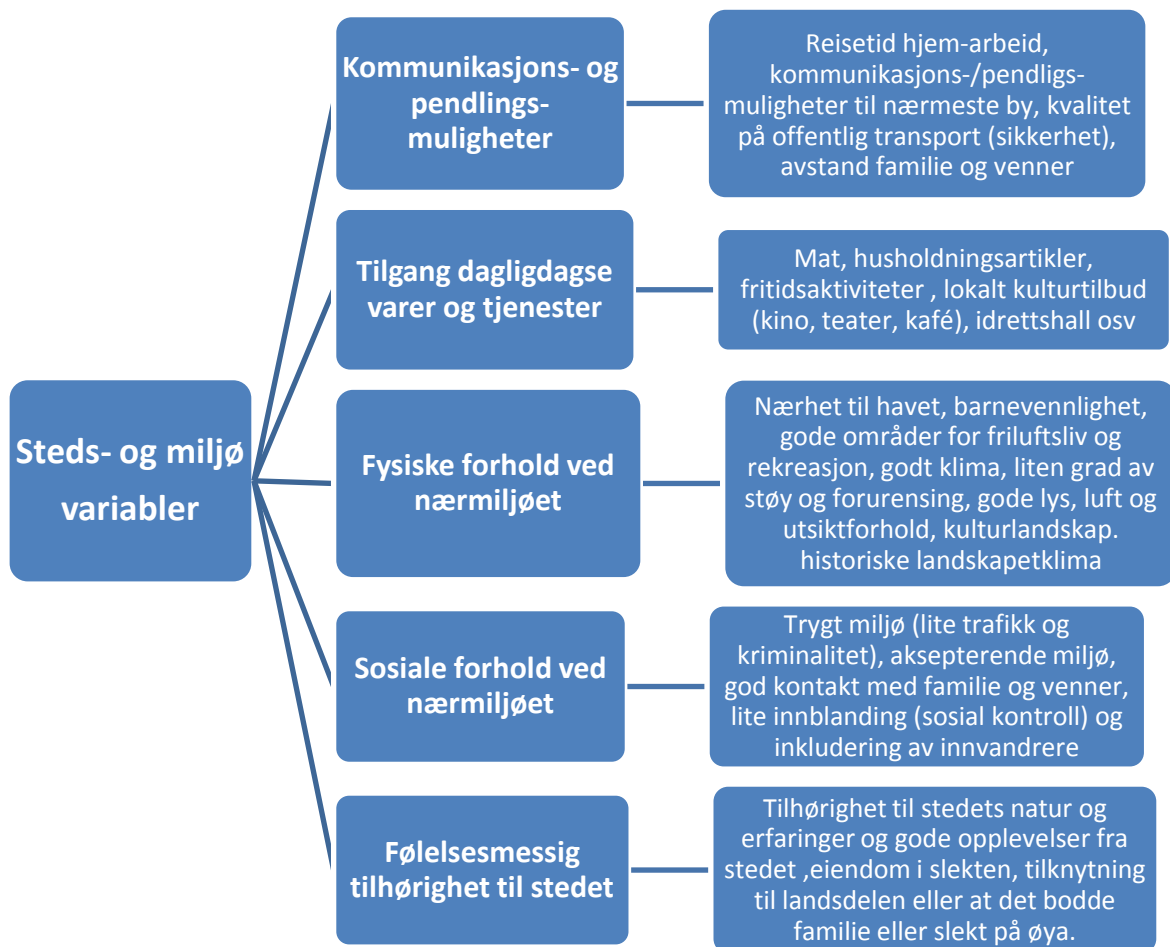

Figur 2 Undersøkelsens strukturelle variabler

3.3 Steds- og miljø forhold

Et steds "attraktivitet" har fått økt oppmerksomhet de siste årene (Vasstrøm og Karlsen 2011). Arbeids-plassen har blitt mindre stedbunden, og folk velger derfor bosted på grunn av forestillinger eller opplevelser om stedets attraktivitet. Et steds attraktivitet oppleves forskjellig av personer i ulike livsfaser og for personer med ulike verdier og holdninger. I arbeid med stedsutvikling vil det derfor være viktig å kartlegge forskjellige synspunkter, slik at man får en mer helhetlig tankegang rundt utvikling av stedet. Sted og miljø faktorene reflekterer livsstil faktorer som er knyttet til det gode, trygge livet og selvrealisering gjennom natur og kultur. Det reflekterer også faktorer som relateres tilknytning til stedet, dvs. drømmen om å flytte tilbake til familiære relasjoner og et gammelt sosialt nettverk. Prosjektet har valgt å operasjonalisere steds- og miljøfaktorer i følgende fem delsett av spørsmål (jf Figur 3):

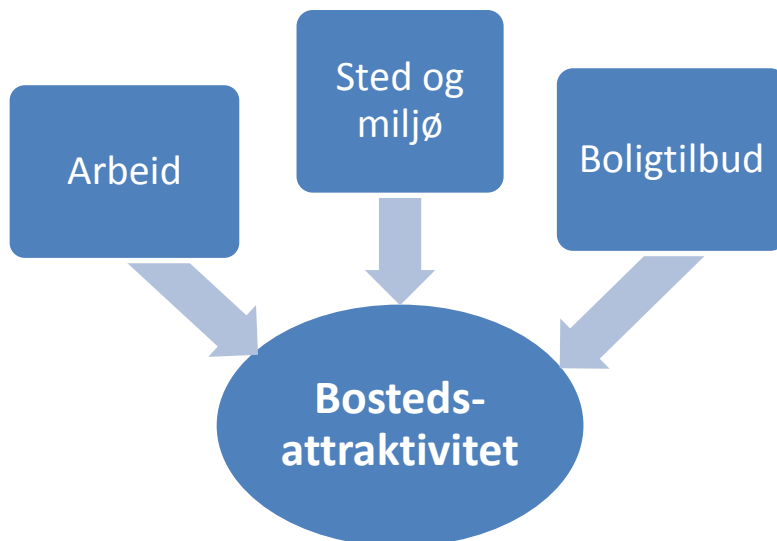
- Tilgang til varer, tjenester, kulturtilbud, mulighet for å dyrke fritidsinteresser
- Betydning av kommunikasjoner, avstander, transportmuligheter
- Fysiske forhold ved nærmiljøet: bebyggelse, lys/luft/utsikt, støy/forurensing, klima
- Sosiale forhold ved nærmiljøet: sosial kontroll, vennekontakt, aksept, trygghet
- Følelsesmessig tilhørighet: eiendom i slekten, erfaringer/opplevelser, type natur, type sted, tilknytning til fylke/landsdel

Figur 3 Undersøkelsens steds- og miljøvariabler

3.4 Overordnet modell

Oppsummert har dette prosjektet valgt å undersøke utflyttede øyboeres ønsker og behov relatert til bolig, arbeid og steds- og miljøforhold ved en eventuell permanent tilbakeflytting til øya, jf Figur 4. Familierelaterte forhold blir målt under steds- og miljø forhold.

Figur 4 Overordnet modell – faktorer som motiverer tilbakeflytting til øya

4 Metode og analyse

Prosjektet valgte å gjennomføre en kvantitativ undersøkelse i form av en elektronisk survey. På denne måten innhentes data som kan tallfestes og kartlegges, og som dermed kan brukes til å si noe generelt om utvalget. Spørreundersøkelsen inneholdt hovedsakelig spørsmål med fastsatte svaralternativer, i tillegg til noen åpne spørsmål. De fleste spørsmålene ble hentet fra etablerte skalaer, jf Sørli (2009). Grunnet et relativt beskjedent utvalg av utflyttede øyboere, ble hovedparten av spørsmålene definert som obligatoriske, dvs. at respondentene ikke kunne utelate å svar på enkelt spørsmål i spørreskjemaet. På denne måten fikk vi flere fullstendig utfylte skjemaer. Spørreskjemaet ble pre-testet på kollegaer og oppdragsgiver, noen mindre endringer ble foreslått. For å øke svarprosenten ble respondentene inkludert i trekningen av en IPAD. Anonymitet ble understreket og flere påminnelser ble sendt.

Oppdragsgiver var ansvarlig for innhenting av e-mail adresser fra de utflyttede øyboerne. Utvalget blir derfor karakterisert som et selektivt utvalg. Utvalget er ikke basert på et statistisk grunnlag, men på prosjekteiers oversikt over utflyttede øyboere. Den elektroniske undersøkelsen ble totalt sendt ut til 119 respondenter. Vi fikk tilbakemelding fra 1 respondent om at vedkommende ikke hadde bodd på Utsira. Totalt mottok vi 49 utfylte spørreskjemaer som tilsvarer en svarprosent på 41 %.

Resultatene presenteres nedenfor i form av frekvenstabeller, dvs. etter hvor mange undersøkelsesenheter (f) som er tilordnet hver verdi (x) på variabelen. I de tilfellene vi har brukt intervallskala, dvs. en skala der en ut fra subjektivt skjønn skal kryse av for hvor enig eller uenig en er i et utsagn, presenteres svaralternativene med gjennomsnittstall.

5 Resultater

5.1 Demografiske kriterier

Undersøkelsen ble gjennomført på personer i ulike livsfaser (ungdom/student, single, par uten barn, småbarnsfamilier, veietablerte familier, middelaldrende og seniorer). I tillegg til alder har vi valgt å se på kjønn, sivilstatus, antall personer i husholdning, antall barn og barnas alder, samt hvilken utdanningsbakgrunn respondentene hadde.

Det eksisterer to store livsfase flyttetendensene i Norge i dag; 1) Ungdommer som flytter for å ta utdanning, søke jobb eller gjøre noe nytt, og 2) Personer som fra slutten av 20 årene og til begynnelsen av førtiårene flytter i forbindelse med familieetablering (Vasstrøm og Karlsen 2011). Relatert til dette prosjektets tema som er tilbakeflytting til Utsira, synes aldersgruppen 29-36 år og 37-44 år å være mest relevant. En må være oppmerksom på at det kan være nye flyttetendenser i spill for den kommende "eldre generasjon", som anses som mer mobile enn tidligere pga bedre helse og økonomi – disse kan også tenkes å ha "stedets attraktivitet" som motiv for flytting (Vasstrøm og Karlsen 2011). På grunn av at denne undersøkelsens utvalg er av en relativt beskjeden størrelse og grunnet prosjektets økonomiske rammer, blir resultatene presentert for hele utvalget under ett. I

Tabell 1 presenteres respondentene demografiske fordeling.

Tabell 1 Respondentenes demografisk fordeling

Kjønn 54 % kvinner 46 % menn	Sivilstatus 56 % gift 22 % ugift 10 % samboere 4 % enke/-mann 2 % separert/skilt
Alder 33 % i aldersgruppen 29-36 år 19 % i aldersgruppen 45-52 år 13 % i aldersgruppen 21-28 år 13 % i aldersgruppen 53-60 år 10 % i aldersgruppen 37-44 år 10 % i aldersgruppen 61-68 år 2 % i aldersgruppen 13-20 år	Utdanning 33 % høyskole (mer enn 3 år) 29 % høyskole (1-3 år) 25 % videregående utdanning
Antall personer i husholdningen 29 % har 2 personer 23 % har 4 personer 21 % har 3 personer 13 % har 1 person 13 % har 5 personer 2 % har 6 eller flere personer	Barnas alder 35 % har ikke barn 31 % har barn i alderen 0-5 år 27 % har barn i alderen 6-12 år 19 % har barn i alderen 17-19 år 15 % har barn i alderen 13-16 år
Familie på Utsira 46 % har fjerne slektninger 44 % har søskenbarn, tanter, onkler 35 % har foreldre 35 % har søsken 29 % har ikke familie på øya	

Tabell 1 viser at det er litt flere kvinner (54 %) enn menn (46 %) som har svart. De fleste personene som har svart er i en livsfase hvor de skal etablere seg med jobb og/eller familie. 43 % av respondentene er i aldersgruppen 29-44 år, som tilsvarer aldersgruppen i flyttfase 2. Gruppen som representerer flyttefase 1, dvs. personer som flytter for å ta utdanning, søke jobb eller for på annen måte å søke noe nytt, er på 13 %. I aldersgruppen 45-60 år har 32 % svart. Videre viser tabellen at de eldste aldersgruppene i liten grad er representert. Seniorer 61-68 er kun representert med 10 %. Det er også svært få ungdommer i aldersgruppen 13-20 år.

62 % av respondentene har høyskoleutdanning, mens 25 % har videregående utdanning. Når det gjelder størrelsen på husholdningen, er den største gruppen (29 %) representert med 2 personer, mens 23 % har 4 personer i husholdningen. 21 % oppgir å ha 3 personer i husholdningen, mens 13 % oppgir å ha hhv. 1 eller 5 personer i husholdningen. Den største andelen av respondentene har ikke barn (35 %), mens 31 % har små barn (05-5 år) og 27 % oppgir å ha barn i alderen 6-12 år (her var det mulig å krysse av for flere alternativer). Hovedparten av respondentene har fjerne slektninger som bor på øya, dvs. 90 % har fjerne slektninger eller søskenbarn, tanter, onkler (også for dette spørsmålet var det mulig å oppgi flere svaralternativer). 70 % har nære slektninger som bor på øya, dvs. foreldre eller søsken. 29 % rapporterer om at de ikke har familie på øya.

5.2 Intensjoner om tilbakeflytting

Respondentene hadde svake ønsker om å flytte tilbake til Utsira. Kun 6 % hadde et sterkt eller veldig sterkt ønske om å flytte tilbake, mens 26 % oppga at de var nøytral. 68 % hadde et veldig svakt eller svakt ønske om å flytte tilbake. Hele 91 % ga tilbakemelding om at det var svært usannsynlig eller lite sannsynlig at de flyttet tilbake til Utsira de neste 1-3 årene, jf Tabell 2.

Tabell 2 Ønsker og intensjoner om tilbakeflytting

Ønske om å flytte tilbake til Utsira de nest 1-3 år	Sannsynligheten for å flytte tilbake til Utsira de nest 1-3 år
0 % veldig sterkt ønske	0 % svært sannsynlig eller sannsynlig
2 % sterkt ønske	8 % ikke sikker
7 % nøytral	27 % lite sannsynlig
33 % svakt ønske	65 % svært usannsynlig
38 % veldig svakt ønske	

Mange av respondentene, dvs. hele 52 % så for seg å ha fritidsbolig på øya de neste 10 årene, jf Tabell 3.

Tabell 3 Intensjoner om Utsira som bo- eller feriested

Utsira som bo- eller feriested
6 % ser for seg å bo fast på øya de neste 10 årene
10 % ser for seg å helgependle til øya de neste 10 årene
52 % ser for seg å ha fritidsbolig på øya de neste 10 årene

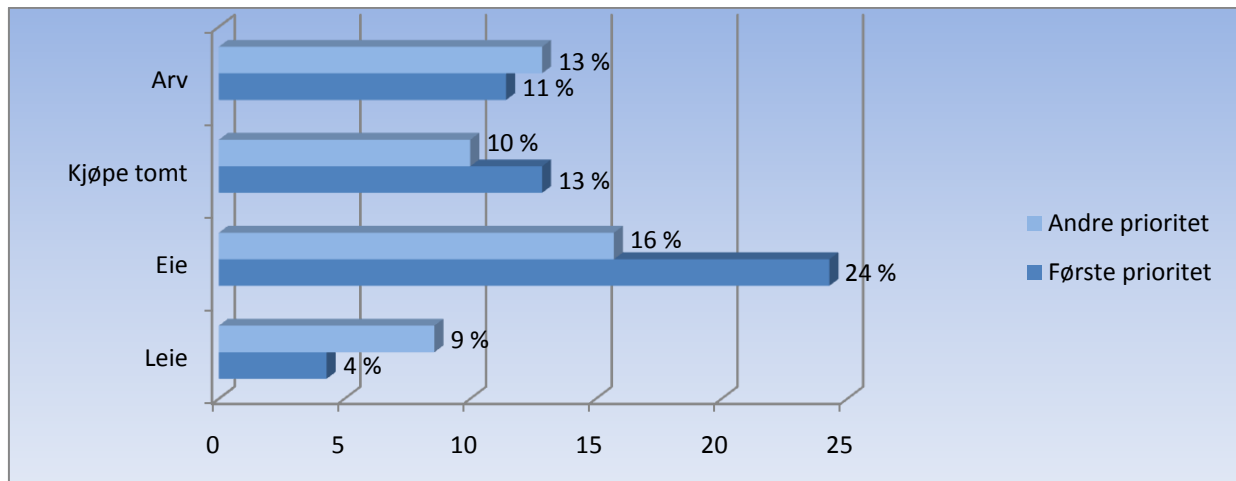
5.3 Ønsker og behov relatert til bolig

At relativt få personer har sterke intensjoner eller ønsker om permanent bosetting på øya, kan ha sammenheng med nåværende bolig-, arbeids- og steds- & miljømessige forholdene på øya.

For å kunne legge forholdene bedre til rette for bosetting på øya, er det nyttig å ha kunnskap om hvilken tilegnelsesmåte (kjøp, leie, arv og bygge selv), boligtype (leilighet, rekkehus, enebolig), beliggenhet, standard (ny, gammel, livsløpsstandard), størrelse (antall rom) og prisnivå de utflyttede øyboerne anså som ønskelig ved en eventuell tilbakeflytting til øya.

5.3.1 Kjøp av bolig høyere prioritet enn kjøp av tomt, arv og leie

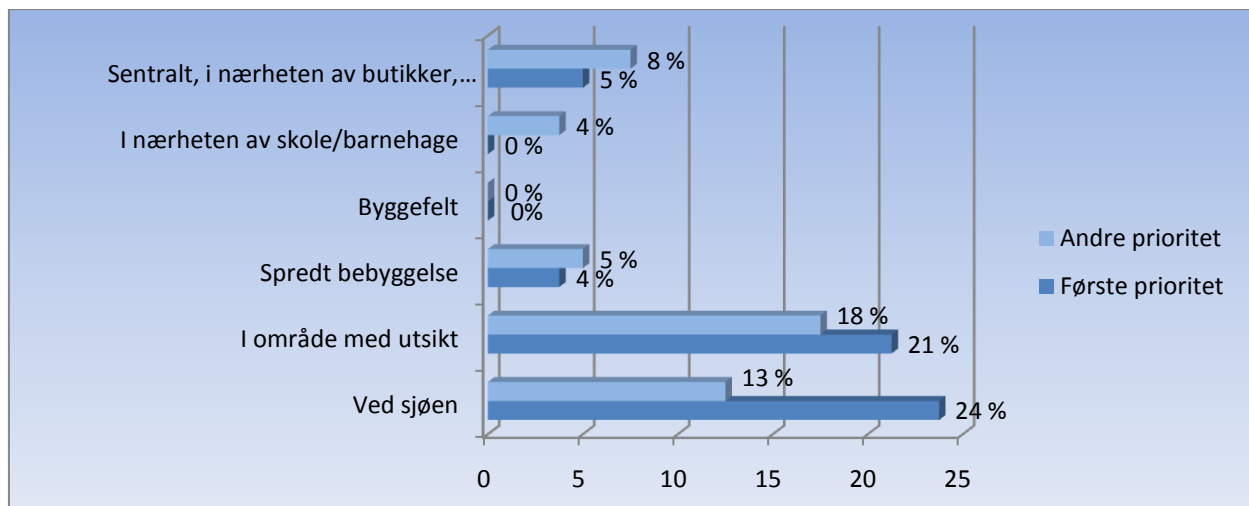
Når det gjelder hvilken måte de utflyttede øyboerne foretrekker å skaffe seg bolig på, var kjøp av bolig den mest populære tilegnelsesmåten. Å leie bolig var det alternativet som var minst attraktivt, jf Figur 5.

Figur 5 Prosentvis fordeling av respondentens første og andre prioritet for tilegnelse av bolig

5.3.2 Boliger ved sjøen eller i områder med utsikt mest etterspurt

Når det gjelder hvilken beliggenhet respondentene foretrakk for sin bolig var ved sjøen eller i område med utsikt mest populært, jf Figur 6. Ingen hadde valgt byggefelt som alternativ, beliggenhet i nærhet av skole, barnehage eller butikker, cafeer var i mindre grad etterspurt. Å ha bolig ved sjøen er ofte forenelig med å ha utsikt, disse alternativene er derfor til en viss grad overlappende.

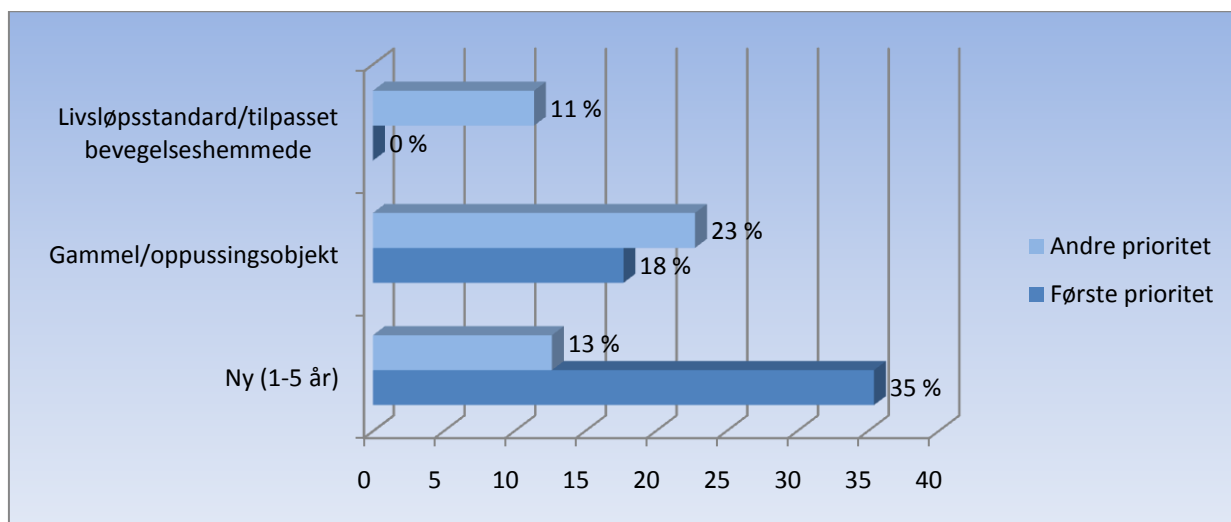

Figur 6 Prosentvis fordeling av respondentenes første og andre valg for beliggenhet av boligen

5.3.3 Størst etterspørsel etter NYE boliger

Erfaringen fra Småsamfunnsprosjektet 2007-2009 var at det var usannsynlig vanskelig å finne bolig og at det synes å eksistere en manglende boligutvikling. Denne undersøkelsens resultater viser at de utflyttede øyboerne i større grad ønsket å kjøpe en ny bolig (1-5 år), enn en eldre bolig som bar preg av

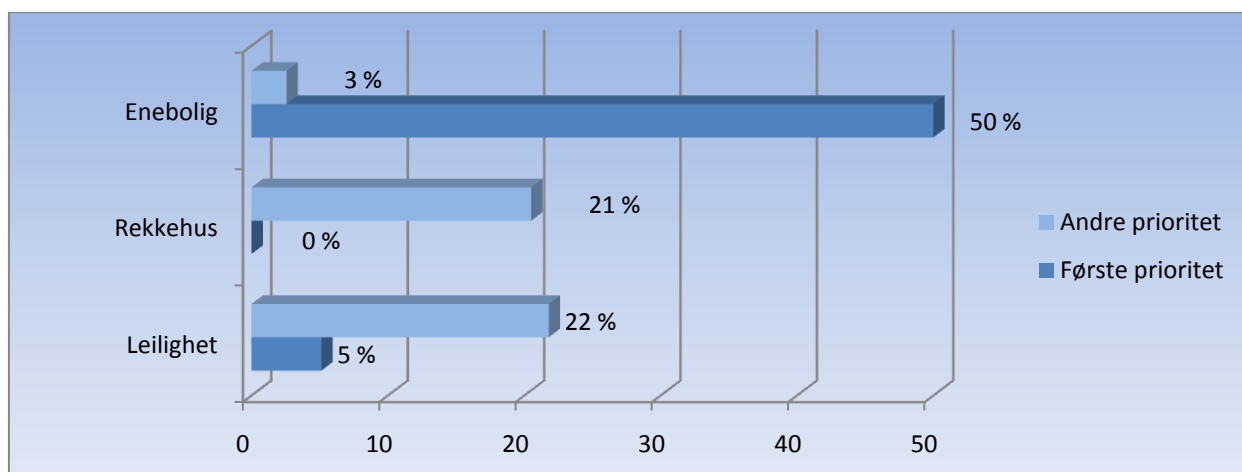
å være et oppussingsobjekt, jf Figur 7. Ca 35 % hadde ny bolig som første valg, mens ca 18 % hadde eldre bolig som førstevalg.

Figur 7 Prosentivs fordeling av respondentenes første og andre valg for boligstandard

5.3.4 Større etterspørsel etter eneboliger enn leilighet og rekkehus

De utflyttede øyboerne foretrekker i langt større grad enebolig fremfor leilighet eller rekkehus, jf Figur 8. Hele 50 % hadde enebolig som førstevalg, mens 5 % hadde leilighet og 0 % hadde rekkehus som førstevalg.

Figur 8 Prosentivs fordeling av respondentenes første og andre valg for type bolig

5.3.5 Størst etterspørsel etter boliger med 3 eller flere soverom

Resultatene viser videre at det er størst etterspørsel etter store boliger. Hele 48 % ønsker bolig med mer enn 3 soverom, mens ca 33 % ønsker bolig med tre soverom, jf Tabell 4.

Tabell 4 Boligens størrelse

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Bolig med ett soverom	0,0 %	0
2 Bolig med to soverom	18,8 %	9
3 Bolig med tre soverom	33,3 %	16

4	Bolig med mer enn 3 soverom	47,9 %	23
5	Annet	0,0 %	0
Total			48

5.3.6 Boliger i prisklassen NOK 600 000-1 000 000 og NOK 2 000 000-2 900 000 mest etterspurt

Noe overraskende var det størst etterspørsel etter relativt billige boliger. Ca 30 % ønsket å kjøpe bolig i prisklassen NOK 600 000-1 000 000. Ca 22 % så for seg boligkjøp i størrelsen 2 000 000 – 2 900 000, mens 17 % så for seg å kjøpe bolig i prisklassen NOK 1 100 000 – 1 500 000.

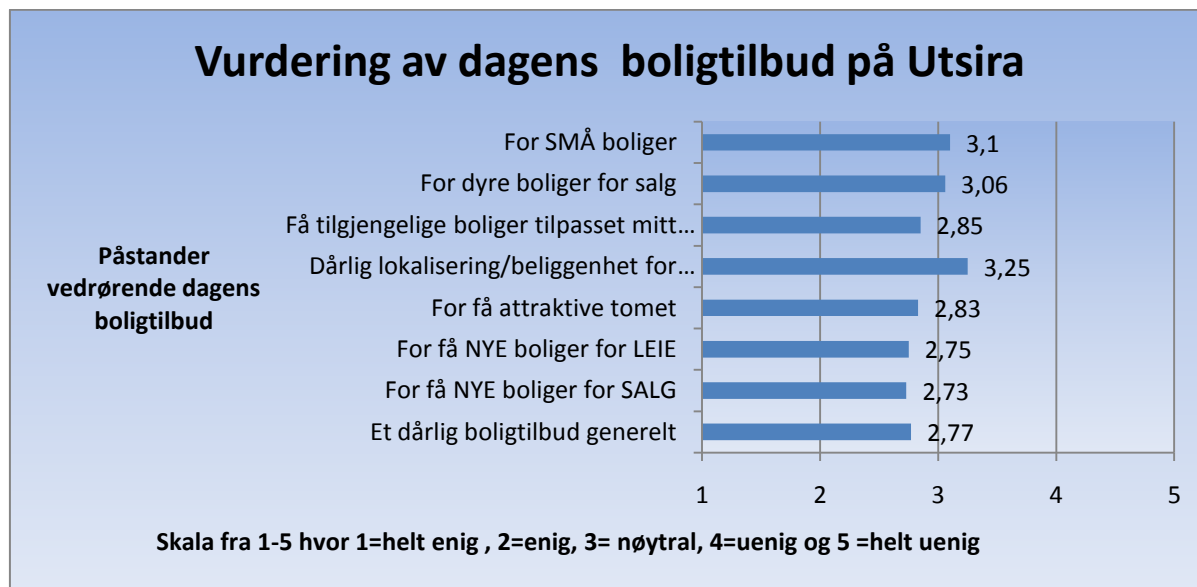
Tabell 5 Pris for boligen

Alternativer	Prosent	Verdi
1 NOK 0 - 500 000	13,0 %	6
2 NOK 600 000 - 1 000 000	30,4 %	14
3 NOK 1 100 000 - 1 500 000	17,4 %	8
4 NOK 1 600 000 - 1 900 000	13,0 %	6
5 NOK 2 000 000 - 2 900 000	21,7 %	10
6 NOK 3 000 000 eller dyrere	2,2 %	1
7 Annet	2,2 %	1
Total		46

5.3.7 For få NYE boliger for salg/leie

De utflyttede øyboerne ble også bedt om å vurdere dagens boligtilbud på Utsira. Respondentene ble bedt om å ta stilling til ulike påstander vedrørende dagens boligtilbud på øya på en skala fra 1-5, hvor 1=helt enig og 5 = helt uenig. Det var en relativ liten spredning i resultatene for de ulike alternativene. Resultatene viste at de utflyttede øyboerne var mest enig i at tilgjengeligheten av NYE boliger for salg eller leie var for dårlig og at det var et for dårlig tilbud av ledige boliger generelt sett, jf Figur 9.

De utflyttede øyboerne oppfattet i mindre grad at lokaliseringen av de tilgjengelige boligene er et problem, eller at boligene er for små eller for kostbare. Det er med andre ord tilgjengeligheten på nye boliger, både for salg og leie, som oppfattes som for dårlig på Utsira.

Figur 9 Vurdering av dagens boligtilbud på Utsira (respondentene vurderte påstandene fra en skala fra 1-5 hvor 1= helt enig, 3= nøytral og 5= helt uenig)

5.4 Ønsker og behov relatert til arbeid

Med en relativ lang reiseavstand mellom Utsira og Haugesund (1t 10 min) ønsket vi mer informasjon om viktigheten av å ha arbeidssted på øya versus i Haugesund og andre nabokommunene i regionen. Tidligere undersøkelser har vist at tilrettelegging for stedsuavhengige arbeidsplasser har vært av stor betydning for bosetting på småstedsamfunn som Utsira. Vi ønsket derfor også å kartlegge viktigheten av tilrettelegging for stedsuavhengige arbeidsplasser. Vi opererte med 3 delsett av spørsmål innenfor kartleggingen av arbeidsrelaterte forhold; arbeidsplassens lokalisering, type næring respondenten og samboer/ektefelle ønsker jobb innenfor og lokale forhold og tjenester relatert til bedriftsetablering.

5.4.1 Arbeidsplassens lokalisering

Når det gjelder viktigheten av ulike forhold relatert til lokalisering av arbeidssted, viste resultatene at god tilrettelegging for stedsuavhengige arbeidsplasser og tilbud om relevant jobb til en eller begge ektefellene på øya var viktigere enn tilbud om relevant jobb i Haugesund eller andre kommuner i regionen, jf Tabell 6. Den relativt lange reiseavstanden mellom Haugesund og Utsira (1t og 10 min med båt) antas å være den viktigste forklaringsvariabelen for denne prioriteringen.

Tabell 6 Viktigheten av forhold knyttet til arbeidsplassens lokalisering (respondentene har svart på en skala fra 1-5 hvor 1=svært viktig, 2= viktig, 3= nøytral, 4=lite viktig og 5=ikke viktig)

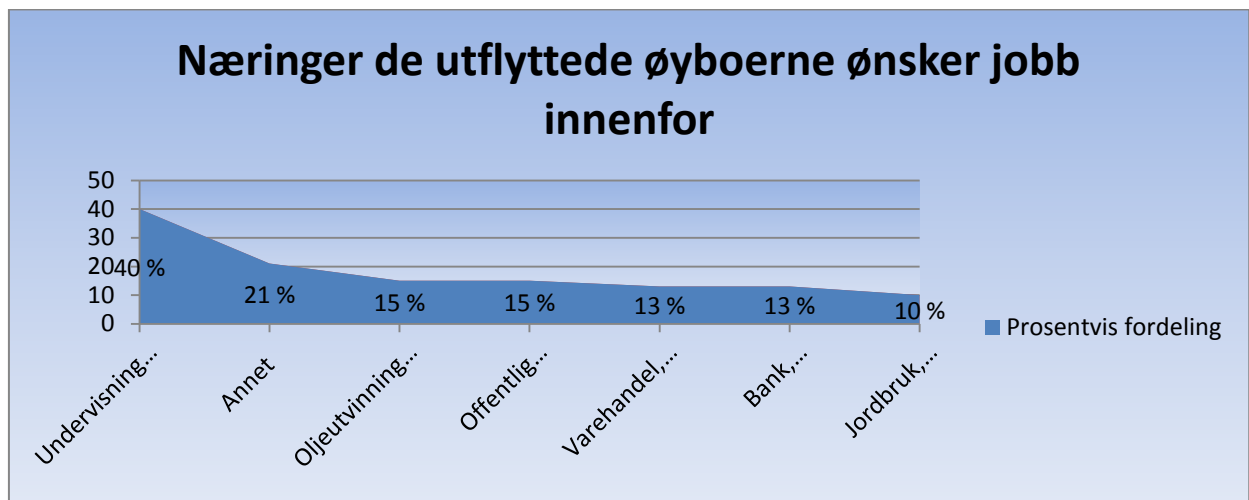
Forhold relatert til arbeid	
God tilrettelegging for stedsuavhengige arbeidsplasser (fiber, bredbånd osv)	1,71
Tilbud om relevant jobb til en av ektefellene/samboerne på øya	2,02
Tilbud om relevant jobb til begge ektefellene/samboerne på øya	2,23
Tilbud om relevant jobb i Haugesund	3,02
Tilbud om relevant jobb i andre kommuner i regionen	3,38

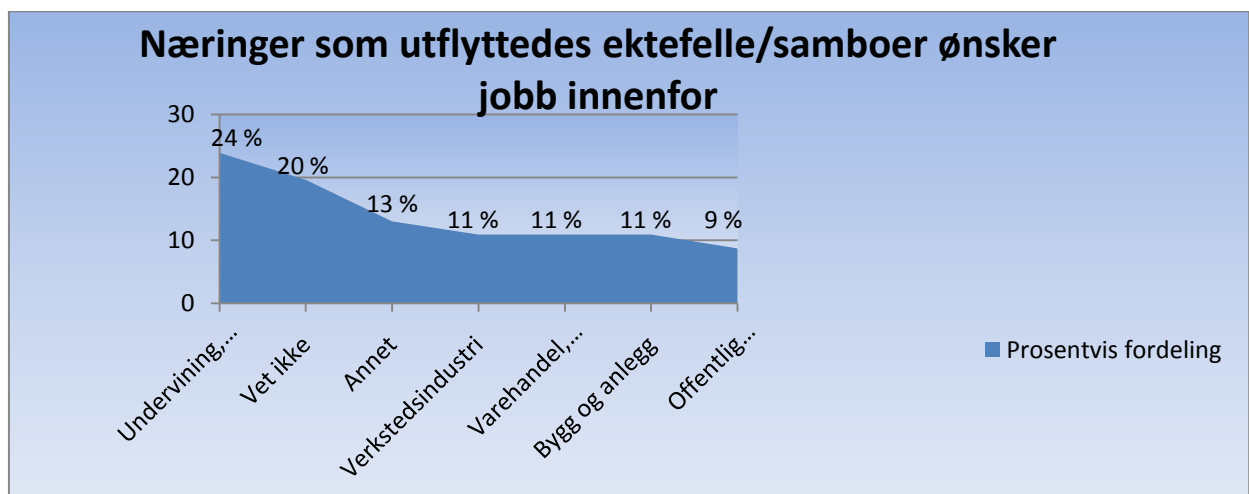
5.4.2 "Undervisning, helse og sosial", "oljeutvinning" og "offentlig administrasjon" mest etterspurte næringer

Respondentene ble også spurt om hvilken næring de og ektefelle/samboer ønsket jobb innenfor ved en eventuell tilbakeflytting. Av Figur 10 og Figur 11

Figur 10 Næringer som respondentene etterspør jobb innenfor ser man at "undervisning, helse og sosial" er de næringene som flest ønsker arbeid innenfor. Respondentene selv ønsker deretter jobb innenfor "oljeutvinning & bergverksdrift" og "offentlig administrasjon". Foruten oljeutvinning som representerer "nordsjøarbeiderne" som har lange friperioder, er det de typisk stedbundne arbeidsplassene, dvs "varehandel, hotell og restaurant" og "bank & finansiering" som er mest populære ved tilflytting til Utsira. For respondentenes ektefelle/samboer er også jobb innenfor verkstedsindustrien etterspurt.

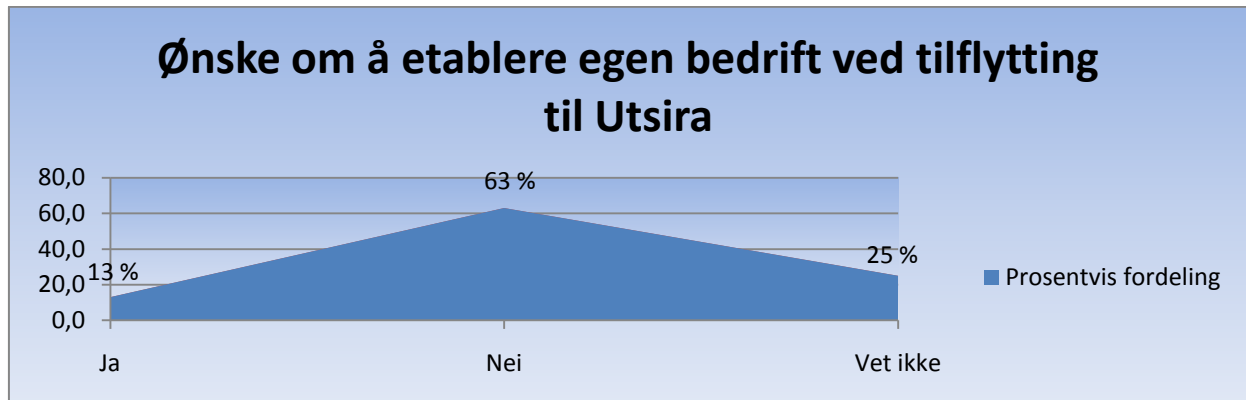
Figur 10 Næringer som respondentene etterspør jobb innenfor

Figur 11 Næringer som ektefeller/samboere etterspør jobb innenfor

5.4.3 Ønske om næringsetablering

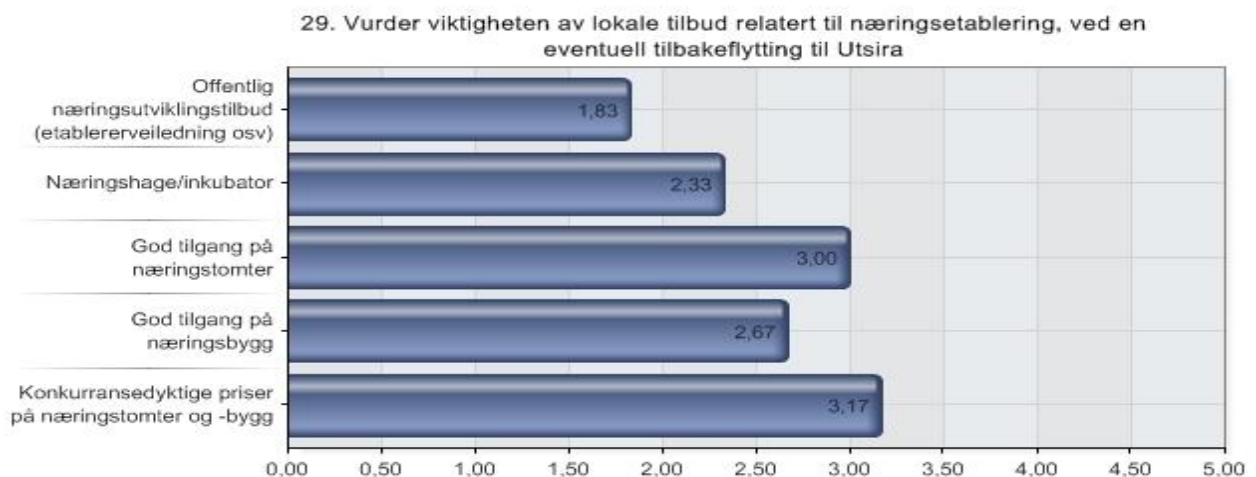
Ca 13 % av respondentene ønsket å etablere egen bedrift ved en eventuell tilbakeflytting til Utsira, mens 25 % var noe usikre på gründervirksomhet.

Figur 12 Ønske om å starte egen bedrift

5.4.4 Viktigheten av lokalt tilbud relatert til næringsetablering

Det gjøres innledningsvis oppmerksom på at dette spørsmålet kun ble besvart av de 13 % som ønsket å etablere egen bedrift. Når det gjelder hvordan Utsira best kan legge forholdene til rette for næringsetablering, var et offentlig næringsutviklingstilbud i form av etablererveiledning og en lokal næringshage av størst betydning for de potensielle gründerne, jf Figur 13.

Figur 13 Viktigheten av det lokale offentlige tilbudet relatert til næringsetablering (respondentene har svart på en skala fra 1-5 hvor 1=svært viktig, 2= viktig, 3= nøytral, 4=lite viktig og 5=ikke viktig)

5.5 Det lokale offentlige tjenestetilbudet

Når det gjelder tilbudet av offentlig tjenester på øya, viste resultatene at et godt eldreomsorgstilbud, lokal legeordning og skoletilbud 1-10 klasse ble oppfattet som viktigst. God barnehagedekning, SFO tilbud og kirke ble i noe mindre grad vurdert som viktig.

At en god lokal barnehagedekning og SFO tilbud var av mindre betydning var noe overraskende med tanke på at 43 % av respondenten var i alderen 29-44 år. Den relativt lange reisetiden, dvs. 1 t og 10 minutter til nærmeste by, har høyst sannsynlig spilt inn når det gjelder rekkefølgen på prioriteringen. Det synes rimelig å anta at kort avstand til de tilbudene en bruker daglig, som feks skole- og eldreomsorgstjenester er av større betydning for å ha et smidig og god hverdag. Lokalt tilbud om offentlig barnehage eller SFO kan enklere erstattes av alternative ordninger.

Tabell 7 Viktigheten av det lokale offentlig tjenestetilbud (Respondentene har svart på en skala fra 1-5 hvor 1=svært viktig, 2= viktig, 3= nøytral, 4=Lite viktig og 5=Ikke viktig)

Lokalt offentlig tjenestetilbud	
Godt lokalt eldreomsorgstilbud	1,71
Lokal legeordning	1,83
Lokalt skoletilbud 1-10 kl.	2,17
Lokal helsesøstertjeneste	2,21
Lokal helsestasjon	2,21
God lokal barnehagedekning	2,63
Godt lokalt SFO tilbud	2,77
Lokal kirke	3,13

5.6 Steds- og miljøforhold

Vi skal nå se nærmere på hvilke steds- og miljømotiver som er av størst betydning ved en eventuell tilbakeflytting til Utsira. Vi opererte med fem delsett av spørsmål under hovedoverskriften sted og miljø. De to første konsentrerer seg om forhold knyttet til tilgjengelighet og tilgang, og retter seg generelt mot kvaliteter eller attraksjonsfaktorer ved stedet. De to neste variablene fokuserer på forhold ved nærmiljøet (fysiske og sosiale forhold) og anses å være en mer individuell møteplass mellom attraktivitet og egeninteresse. Det siste punktet dreier seg om betydningen av stedstilhørighet og stedsidentitet og er gjerne mer ett uttrykk for en menneskelig egenskap enn en stedsegenskap (Sørli 2009.)

1. *Betydning av kommunikasjons- og pendlingsmuligheter*
2. *Tilgang til daglige varer og tjenester*
3. *Fysiske forhold ved nærmiljøet*
4. *Sosiale forhold ved nærmiljø*
5. *Følelsesmessig tilhørighet*

Tabell 8 Viktigheten av ulike steds- og miljøfaktorer (Respondentene har svart på en skala fra 1-5 hvor 1=svært viktig, 2= viktig, 3= nøytral, 4=Lite viktig og 5=Ikke viktig)

Kommunikasjons- og pendlingsmuligheter	
Nye og sikre ferjer	1,94
Gode kommunikasjons- og pendlingsmuligheter til nærmeste by i helgene	1,94
Gode kommunikasjons- og pendlingsmuligheter til nærmeste by på ettermiddag/kveld	2,04
Kort avstand til venner og familie	2,06
Maks 2 timers reisetid mellom hjem og arbeidssted	2,58
Maks 0,5 times reisetid mellom hjem og arbeidssted	2,58
Tilgang på daglige varer og tjenester	
God tilgang på dagligdagse varer og tjenester (matvarer, husholdningsartikler, frisør osv)	1,60
Idrettshall	1,85
Fritidsaktiviteter for voksne	1,90
Fritidsaktiviteter for barn	2,04
Kulturtilbud (kino, teater, kafé)	2,31
Fysiske forhold ved nærmiljøet	
Nærheten til havet	1,73
Gode områder for friluftsliv og rekreasjon	1,81
Gode lys-, luft og utsiktsforhold	1,83
Barnevennlig	1,88
Liten grad av støy og forurensing	1,94
Høy visuell kvalitet på ivaretagelse av naturlandskapet (uberørt natur med holmer, øyer og skjær)	2,02
Godt klima	2,06
Høy visuell kvalitet på kulturlandskapet (bebyggelsen, landemerker og identitetsobjekter)	2,19
God ivaretagelse av historisk landskap og kulturminner	2,35
Spredt bebyggelse	2,67
Det sosiale nærmiljøet	
Trygt miljø (trafikk, kriminalitet)	1,65
God kontakt med naboer og venner	1,65
Lett å bli akseptert	1,88
Inkluderende mot innvandrere	2,23
Lite innblanding, sosial kontroll	2,54
Stedstilknytning	
Stedets natur	1,85
Erfaringer og opplevelser fra stedet	1,96
Familie eller slekt som bor på øya	2,26
Småstedssamfunn	2,25
Eiendom i slekten	2,71
Tilknytning til fylket/landsdelen	2,88

Når en ser på alle steds- og miljø motivene under ett, var det *god tilgang på dagligdagse varer og tjenester, et trygt miljø, god kontakt med naboer og venner, nye og sikre ferjer, gode kommunikasjons- og pendlingsmuligheter til nærmeste by i helgene og stedets natur* som utpekte seg som de forholdene som ble ansett som viktigst ved til en eventuell tilbakeflytting til Utsira, jf Tabell 8.

Forhold som generelt sett syntes å være av mindre betydning for en eventuell tilbakeflytting, var *reisetid mellom hjem og arbeidssted, kulturtilbudet på øya (kino, teater og kafé), eiendom i slekten og tilknytning til landsdelen*, samt at det sosiale miljøet på øya bar preg av *inkludering mot innvandrere og sosial kontroll/lite innblanding*

Vi vil se nærmere på hvilke forhold ved det enkelte steds- og miljø motiv som var av størst betydning for en potensiell tilbakeflytting til Utsira, jf Tabell 8.

Avstand og kommunikasjonsmuligheter: Det var viktigere med nye og sikre ferjer og gode kommunikasjons-/pendlingsmuligheter til den nærmeste byen i helgene og på ettermiddag/kveld, enn at pendlingstiden til og fra jobb var kort.

Tilgang på dagligdagse varer og tjenester

God tilgang på ulike dagligdagse varer som mat, husholdningsartikler osv, og idrettshall, var viktigere enn et lokalt kulturtilbud (kino, teater, kafé).

Fysiske omgivelser

Nærheten til havet, gode områder for friluftsliv og rekreasjon, gode lys, luft og utsiktforhold var viktigere enn god ivaretagelse av det historiske landskapet/kulturminner og spredt bebyggelse.

Sosialt miljø

Et trygt miljø med lite trafikk og kriminalitet, god kontakt med naboer og venner var viktigere enn lite innblanding (sosial kontroll) og inkludering av innvandrere.

Følelsesmessig tilhørighet

Tilhørighet til stedets natur og gode erfaringer/opplevelser fra stedet var viktigere enn at man hadde eiendom i slekten eller at man følte en tilknytning til landsdelen. Familiemotivet synes å være av mindre betydning for de utflyttede øyboernes tilbakeflytting til Utsira.

5.7 Vurdering av anløpssted

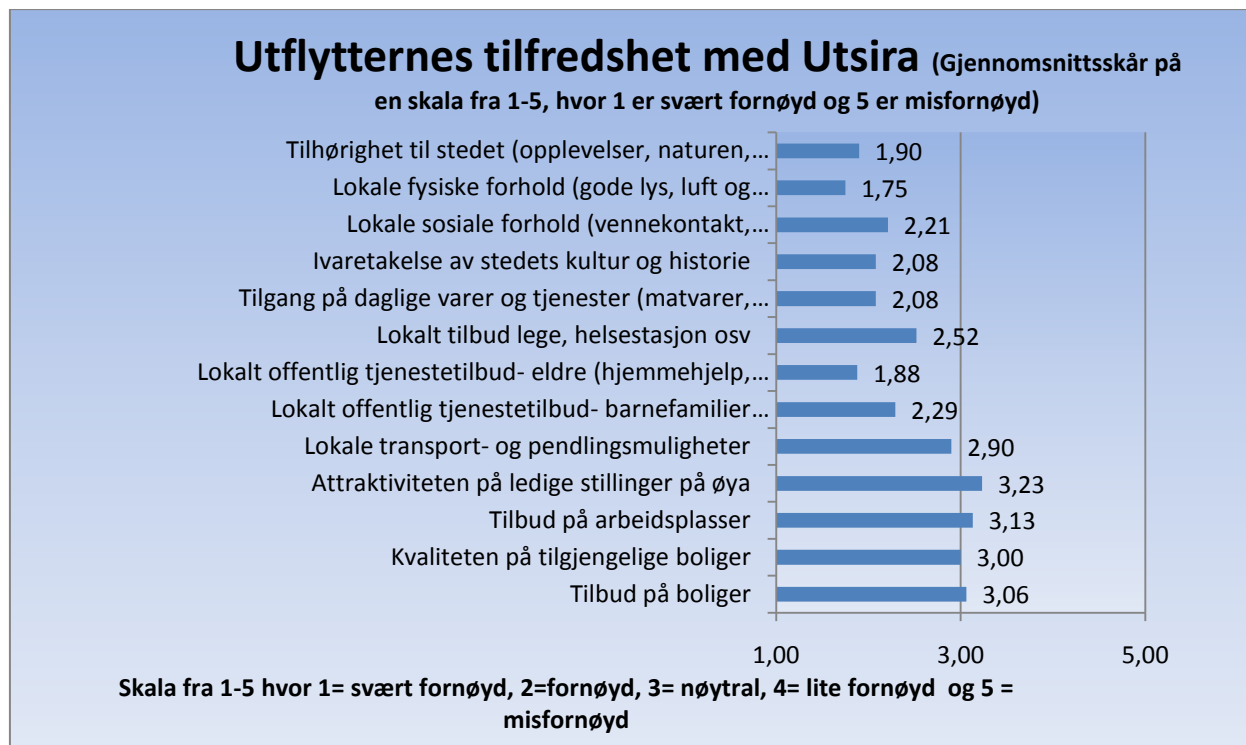
Respondenten ble også spurt om hvilket anløpssted de foretrakk med tanke på pendling til og fra Utsira. Av Tabell 9 ser man at Garpaskjærskaien foretrekkes av 75 % av respondentene, 19 % foretrekker Sæveland.

Tabell 9 Anløpssted fra Utsira

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Haugesund (Garpaskjær)	75,0 %	36
2 Karmøy (Sæveland)	18,8 %	9
3 Annet	6,3 %	3
Total	48	

5.8 Hva er attraktivt ved Utsira som bo- og arbeidssted?

Hvilke forhold oppfatter de utflyttede øyboerne som attraktive ved Utsira som potensielt bo- og arbeidssted? Respondentene ble bedt om å vurdere sin tilfredshet med dagens Utsira når det gjelder bolig, arbeid og ulike steds- og miljøforhold, jf Figur 14.

Figur 14 Grad av tilfredshet ved ulike bolig-, arbeids-, steds- og miljøforhold på Utsira (Skala fra 1-5, hvor 1=svært fornøyd, 2= fornøyd, 3 =nøytral, 4= lite fornøyd og 5= misfornøyd)

Faktorer som oppfattes som velldig attraktive og attraktive ved Utsira som permanent bosted:

- Gode lys, luft og utsiktsforhold og god tilgang til grøntområder
- Et godt lokalt eldreomsorgstilbud
- Positive erfaringer og opplevelser fra øya
- Tilgang på daglige varer og tjenester (matvarer, husholdningsartikler, frisør osv),
- Ivaretagelse av øyas kultur og historie
- Sosiale forhold som vennekontakt, aksepterende, inkluderende og trygt miljø
- Lokalt offentlig tilbud til barnefamilier (barnehagedekning, skoletilbud, SFO)

De fysiske forholdene på øya; gode lys, luft og utsiktsforhold og tilgang til grøntområder er forhold som de utflyttede øyboerne er mest fornøyd med ved Utsira, tett etterfulgt av det lokale offentlig tjenestetilbud til eldre og den følelsesmessige tilhørigheten til stedet (erfaringer og opplevelser fra stedet, naturen, familie/slekt på øya osv).

Faktorer som oppfattes som middels og mindre attraktive ved Utsira som permanent bosted:

- Jobbtilbudet på øya - både omfang av tilgjengelig arbeid og stillingenes attraktivitet
- Boligtilbudet – både det totale tilbudet og boligenes attraktivitet
- Transport-/pendlingsmuligheter til nærmeste by

6 Konklusjon og diskusjon – hva kan undersøkelsen brukes til?

Det er de strukturelle faktorene; bolig- og jobbtilbudet og delvis lokale transport- og pendlingsmuligheter som oppfattes som minst attraktive med tanke på fast bosetting på Utsira. Det er rimelig å anta at det er få personer som har mulighet til eller vil flytte til et sted uten at de strukturelle faktorene som jobb og bolig er på plass. Tidligere undersøkelser vedrørende flyttemotiver har vist at stedets kvaliteter som de naturgitte, fysiske eller sosiale forholdene; god venne- og nabokontakt, ikke kan overskygge mangler i de strukturelle faktorer som anses som nødvendige for å skape en attraktiv hverdag (Sørli 2009).

Med tanke på et eventuelt fremtidig strategisk omdømmebyggingsarbeid for Utsira, er det viktig å ha de strukturelle faktorene på plass før en forsøker å tiltrekke seg innbyggere. Basert på resultatene fra denne undersøkelsen foreslås følgende tiltak for å tiltrekke seg potensielle innbyggere til Utsira.

6.1 Tiltak for næringsutvikling på øya – Utsira i liten grad del av et regionalt arbeidsmarked

Resultatene fra undersøkelsen viste at de utflyttede øyboerne i mindre grad var fornøyd med tilbudet av ledige stillinger på øya og attraktiviteten på dem. Med en relativ lang reisetid på 1t og 10 minutter til fastlandet anses nabokommunene i mindre grad å være innenfor pendlingssonen. Resultatene viste at tilrettelegging for stedsuavhengige arbeidsplasser og tilbud om jobb til en av ektefellene/samboerne på øya var viktigst med tanke på en eventuell flytting til øya. Basert på denne undersøkelsens resultater foreslås følgende tiltak for å utvikle et mer variert næringsliv på øya:

- Utarbeide en strategisk plan for utvikling av et mer variert jobbmarked på Utsira
- Gjennomføre en strategisk analyse av næringsstrukturen på øya for å definere næringsmessige utviklingsområder
 - Tilrettelegge for stedsuavhengige arbeidsplasser (for eksempel markedsføre hjemmekontor i næringshage, gode fiber- og bredbåndforbindelser osv.)
 - Vurdere tilrettelegging for etablering av næringsvirksomhet innenfor kultur & reiseliv, IKT og formidlingstjenester som anbefalt i "Steds- og mulighetsanalyse for Utsira 2009". Dette er i samsvar med de næringene som de utflyttede Utsira boerne etterspør arbeid innenfor:
 - Hotell, varehandel og restaurant virksomhet
 - Bank, finansiering
 - Etablere en prosjektgruppe som ser på behov og muligheter for å utbedre pendlings- og kommunikasjonsmuligheter mellom Utsira og Haugesund/Karmøy, både i ukedager og i helger.
 - Markedsføre og tilrettelegge for næringstomter og kommunale tjenester relatert til næringsetablering for potensielle tilflytter
 - Synliggjøre ledige stillinger på øya på kommunens nettsider osv.

6.2 Etablering av en strategisk boligutvikling

De utflyttede øyboerne var også i mindre grad fornøyd med boligtilbudet på Utsira. De synes at det er for få ledige boliger og at kvaliteten på dem var for dårlig. Resultatene viste at de utflyttede øyboerne ønsker seg flere nye boliger, enten for salg eller leie. 53 % av respondentene ser for seg å ha feriebolig på øya de neste 10 årene. Basert på denne undersøkelsens resultater foreslås følgende tiltak:

- Etablere en boligpolitisk handlingsplan med mål for fremtidig befolkningsvekst og tilhørende boligbehov for øya

- Lage en reguleringsplan for boligområder i nærhet av sjø eller i områder med utsikt
- Plan for bygging av nye boliger for salg eller utleie
- Markedsføre og tilby rimelige tomter til potensielle innbyggere, som de fraflyttede øyboerne
- Kampanje for å øke utleiekapasiteten av eksisterende boliger på øya (i første rekke nye boliger)
- Vurdere muligheter for kommunal fremleie av nye boliger
- Regulere og markedsføre tomtearealer for fritidsbolig
- Lage en markedsførings- eller kommunikasjonsplan for å synliggjøre næværende og nye boliger for kjøp og leie, samt tomtearealer til potensielle tilflyttere.
 - *For eksempel i større grad synliggjøre ledige boliger via kommunens, regionale næringsorganisasjoner og lokale bedrifters nettsider.*

6.3 Tiltak for å synliggjøre Utsiras kvaliteter

Motiv for flytting kan også være basert på livsstilsvalg, dvs. motiv preget av verdier knyttet til det "gode liv" i et lite samfunn og til selvrealisering gjennom natur og kultur (Vasstrøm og Karlsen 2011). Resultatene fra denne undersøkelsen viste at respondentene opplevde de fysiske forholdene på øya, dvs. lys-, luft- og utsiktsforhold og tilgang til grøntområder som svært attraktiv relatert til Utsira som bosted. Respondentene oppfattet også at Utsira hadde et godt lokalt offentlig tjenestetilbud til eldre og de hadde en sterk følelsesmessig tilhørighet til stedet (dvs. gode erfaringer og opplevelser fra stedet, naturen, familie/slekt på øya osv).

Videre viste resultatene at de også var tilfreds med den lokale tilgangen på daglige varer og tjenester på øya, ivaretagelsen av øyas kultur og historie, de sosiale forholdene på øya som vennekontakt og et aksepterende, inkluderende og trygt miljø, samt det lokale offentlige tilbudet til barnefamilier (barnehagedekning, skoletilbud, SFO). For kommunen vil det være viktig å arbeide strategisk med å synliggjøre de kvaliteter som oppfattes som positive med tanke på tilflytting:

- Markedsføre og synliggjøre Utsiras bostedskvaliteter:
 - Lys, luft og utsiktsforhold
 - God tilgang til grøntområder
 - En god ivaretagelse av stedets kultur og historie
 - Gode sosial forhold som et aksepterende, inkluderende og trygt miljø
- Markedsføre øya's relativt gode tilgang på daglige varer og tjenester (mat, husholdning osv) og et godt lokalt offentlig tilbud innenfor eldreomsorg, skole, barnehage og SFO. Dette er strukturelle forhold som anses å være viktige for tilflytting, da det er forhold som gjør det enklere å skape et godt og "effektivt" liv for potensielle innbyggere.

Oppsummert vil det være viktig å tilby et mer helhetlig informasjonstilbud til potensielle innflyttere. Denne type informasjon bør inkludere en helhetlig oversikt over boliger og tomter (muligheter for å etablere seg), ledige stillinger i kommunen og eventuelt i nabokommunene, kommunale tjenester (for eksempel ledig barnehageplasser etc.) og tilslutt oversikt over øyas kultur- og fritidstilbud (lag, organisasjoner, arrangementer etc.).

7 Referanser

Asplan Viak (2009): Steds- og mulighetsanalyse for Utsira

Haugaland Vekst (2011): Utsira Kommune Næringsplan 2011-1004

Vasstrøm, M., Karlsen, J. (2011): Flyttemotiver i Risør. Et innblikk i tilflyttingsmotiver.

Sørli, K. (2009): Bolyst og stedsattraktivitet – motiver for å flytte og bo i distriktene. Notat 2009:111